

Şiirlerde Yaşamak

– Sadık Medin · 30 Aralık 2020

“Şimdi dünyada bir yerde biri ağlarsa

dünyada nedensiz ağlarsa
bana ağlar

Şimdi geceleyin bir yerde biri gülerse
geceleyin nedensiz gülerse
bana güler

Şimdi dünyada bir yerde biri giderse
dünyada nedensiz giderse
bana gelir

Şimdi dünyada bir yerde biri ölürse
dünyada nedensiz ölürse
bana bakar”

Rainer Maria Rilke [CİDDİ SAAT]

ŞİİRLERDE YAŞAMAK

Kendisini şair kabul eden veya sanan bir kişinin şiirlerinden birini alıp okuduğunuzda kendinizi test edin bakalım.Acaba zaman ve mekan bakımından aynı yerde ve zamanda mı yaşıyorsunuz hâlâ? Yoksa okuduğunuz o şiir başka diyarlara, başka zaman dilimlerine mi alıp götürüyor sizi? En sakın ânınızda bir ürperme hissediyor musunuz? Yağmur altında kalmışcasına sıırsıklam mısınız ?...

Yahut uzun zamandır çöllerde dolaştınız da dudaklarınız çatlamaya yüz tutup kavruldu mu ?. Uzaklardan duyduğunuz inilti gerçekten sizde feryat izlenimi mi bırakıyor.? Karanlıkta bile hiç umulmadık zamanda manevi bir ışık renkleri ve şekilleri size seyrettirebiliyor, öyle mi ?...

Benzer durumlarla karşılaştıysanız elinizdeki şiire iyi bakın ve tekrar tekrar okuyun. Sedat Ümran'ın çevirisi “Büyük Alman Şairleri” kitabından alıntılıdığım ünlü şair R.M.Rilke'ye ait yukarıdaki “CİDDİ SAAT” şiirini tekrar tekrar okudum. Birileri sanki durgun suya bir taş atmış. Art arda oluşan dalgalar, halkalar halinde birbirinden uzaklaştıkça genişleyip yayılıyor. Karşı sahilde bu git gide irtifa kaybeden dalgaları bekleyen başka bir kişiyi düşünelim. Alt tarafı , küçükten büyüğe birbirine eklenen,birbirinden uzaklaşan onlarca dalga demeyelim de ; neden ve nasıl oluşabil diklerine ilişkin fikirler yürütelim..

Bu dalgaları, az önce tamahkâr bir avcının vurduğu küçücük bir arı kuşunun suya düşmesi oluşturabilir.

Bir daha içki içmeyeceği konusunda ant içen bir ayyaşın suya attığı son içki şişesi bu dalgaları oluşturabilir.

Bu dalgalar yakında gurbete çıkacak bir delikanlının küçük su birikintisine son defa uğrayıp “Ben buraya bir daha gelmem arkadaş!” diyerek hınçla suya attığı bir çakıl taşından kaynaklanabilir.

En ilginç, hayatına kaseden kanlılarından yıllarca kaçan yaşlı kimsesiz bir ihtiyarı düşünelim bu kez.Ölmek için öldürmek gayesiyle yıllarca yanında taşıdığı silahını şu ahir ömründe ,ölmeden önce öldürmemek için,öpüp kokladıktan sonra suya atmasıyla bu dalgalar oluşabilir...

Bu şiir sizde bambaşka duygular uyandırıp bir başka şiir yazmanıza sebep olabilir..

Bir şiir okuduğunuzda daha yarıya gelmeden göz pınarlarınızda bir çavlan oluşuyor mu? Damlacıklar tomur tomur inci taneleri gibi yanıklarınızdan boynu nuza,boynunuzdan da kâlp hizanıza geldiğinde orada göllenip kalakalıyor mu ?. Gözyaşlarınız birbirini itip kirpiklerinizi aşmak istedikçe irileşip her geçen gün numarası büyüyen gözlük camları gibi okumanızı zorlaştırıyor mu..? İşte elinizdeki defter kitap ya da kağıtta yazılı olanlar mükemmel bir şiirin dizeleridir ve onları yazanlara da şair denir...

Yirmi beş yıl kadar önce bir kitapçıda rahmetli Rüştü Şardağ'ın “Divan Şiiri” isimli bir antolojisini görmüştüm.Ayak üstü incelerken Kemalpaşazade' nin bir beyiti dikkatimi çekti...” Kısmetin gezdirir yer yer seni /Göğe çıksan da âkibet yer, yer seni” ....Yanında o an fazla bir paran varmış , yokmuş önemli mi? O kitap o gün o saat mutlaka alınacak .! Niçin? Bir tek o beyit için....

Şairler (saz çalan) ozanlar hep üzüntülü konulardan bahsetmezler.Bir kısmı Dalgacı Mahmut havalarında olup mümkün mertebe , haşlamalar ve taşlamalarla meş gûl olurlar.Önce kendileri mutlu olur rahatlar, sonra da sizlerin gönüllerini fetheder ler. Öyle taşlamalar var ki, bir kahve köşesinde tekbaşına okuyamazsınız.Kendi ken- dinize gülüp kakkahayı bastığınızda size takılacak etiketi yıllarca üzerinizde taşımak zorunda kalırsınız. Adama deli derler.Siz en iyisi mi kafa dengi arkadaşlarınızla beraber olduğunuz zamanlarda ve ortamlarda okuyun mizahi şiirleri. Sabırsızlıkla ve merakla yanınızda sadece bir bardak çayla tek başına bu dizeleri okumaya kalktığı- nızda, iki elinizin tırnaklarını iki avucunuza tırmık gibi bastırmak zorunda kalırsınız.

En önemlisi de şu: Güzel bir şiiri okuduğunuzda ”Keşke bu şiiri daha önce ben yazsaydım “ diye mırıldandığınızı duyar gibi oluyorum. İyi hoş da siz o şairin çektiği sıkıntıları çektiniz mi? O cefalara ve eziyetlere katlanabilecek misiniz.? Birebir meşhur bir şairin hayatını ,hayat şartlarını yaşasanız bile sizde o yetenek var mı ?.. Üstad Yahya Kemal Paris'te sekiz sene kalıyor. Oradaki şairlerin bohem hayatını aynen yaşıyor üstelik.Bir Fransız şairin divan tarzındaki kitabını adeta okuyup yutuyor.İstanbul'a mektuplar yolluyor.Şiirlerinden önce bu mektuplarda geçen şiir hakkındaki yorumlarıyla tanınıyor .Gel zaman-git zaman, beyitler dörtlükler bir iki şiir derken İstanbul'a geliyor ve edebiyat çevrelerinde kendine önemli bir yer edi- niyor, izzet ikram görüyor. Süleymaniye Camii'nin yedi yılda yapılmasına karşılık üstad “Süleymaniye'de Bayram Sabahı” şiirini (rakamla)otuz yılda tamamlıyor. “Rindlerin Ölümü” şiirinde geçen [..kara selviler] i aradan kaç yıl geçtikten sonra, evinin üst katına çıkarken duyduğu serinlik üzerine [..serin selviler] olarak değiştiri yor. Şiirde söz konusu olan İran'ın ünlü şairlerinden

Hâfız'ın kabridir ki: "Gece bülbül ağaran vakte kadar ağlar/Kanayan rengiyle bir gül,yeniden her gün açar" .Selvi hepimizin bildiği gibi karadır amma ,ayni zamanda serindir .Böyle bir kabre karanlık değil serinlik yakışır elbette.Yahya Kemal öyle anlaşılıyor ki bir çok şiirini demlenmeye terk etmiş durumdadır.Bu yüzden şiirlerinde Sinan camilerindeki, köp rülerindeki sağlamlık vardır.Ve "Akıncı "şiirindeki "Bin atlı akınlarda çocuklar gibi şendik "dizesinde olduğu gibi,savaşçıları bile birer destan kahramanı gibi ruh taşı- maktadırlar. Şu mükemmeliyete bakınız..Ve de sağlığında şiirleri kitap olarak yayım- lanmamıştır üstelik. Yazmanın yanında yazdığı şiirleri kolay yayınlatacak bir makamı ve mevkii bulunduğu halde. Bir zamanlar bazı kişiler Neyzen Tevfik gibi dolu dolu içince onun gibi şiirler yazabileceklerini zannetmişler.Üstad da böylelerini uyarmıştır ."Benim gibi çok İçmekle şair olunmaz"meâlinde mesaj vermiştir gençlere.Önemli olan yetenek ve dünyaya bakış açısidir.Ona göre çok okumaktır, belli bir birikim ve perspektif sahibi olmaktır... Bir de ; hangi pencereden bakarsak bakalım manzaranın tümünü görmemiz önemlidir.Yerli -yabancı değişik mizaçtaki şairlerin şiirlerini okudukça yaşantılarımızın hangi kulvarlarda yol aldığını hep birlikte görürüz.Daha önceleri başkaları tarafından yazılmış güzel bir şiirin hiç olmazsa birkaç mısraında rol alırız, konu mankeni oluruz ister istemez.

Şiiri okumak dışında yazmayı da deniyorsanız o yazılanların şiir olduğu konusunda kesin bir kaniya varmayın sakın.Başkaları size şair demeden siz kendinize bu sıfatı hemen yakıştırmayın.Ünlü düşünür Eflatun (Platon) insan davranışlarının konu edildiği bir sohbet sırasında şöyle der: "Kimseye kendinizi [sevdire- maye] kalkmayın! Yapılması gereken tek şey sadece kendinizi [sevilmeye] bırak- maktır.

Haddini bilen şairlerin de yaptığı budur. Şair şiirini duyarak hissederek yazar.Şiirlerini sanat camiası ya da dostları beğensin diye yazmaz. Beyninin yüreği nin ürünü olan mısralarını, [Yele de bırakır sele de/Ele de bırakır güne de.] O mısra- lar rüzgarlarda uçuşur sulara yüzer...Yunus Emre'nin şiirlerini bir köprüde oturup birkaç dize okuduktan sonra burun kıvrıp ırmağa savuran Molla Kasım'ın gözleri bir ara fal taşı gibi açılır, bir mısraya takılıp kalmıştır.Yunus şöyle demektedir."Seni sıgaya çeken bir Molla Kâsım gelir".Menkıbe bu ya elimize ulaşan Yunus şiirleri suya gömülüp gitmekten son anda kurtulan bu şiirlerdir.. Mevlânalar,Fuzûliler ,Nedimler,Nef'iler,Karacaoğlanlar..Ve de yakın tarihimizde, hepimizin tanıdığı günü- müz şairleri. Şair mi doğmuşlar,sonradan mı şair olmuşlar bir bilebilirsek?..

Siz bu saate kadar şiir yazdıysanız bundan sonra da yazın.Eşinizle dostu nuzla, gönül dostlarınızla paylaşın.Yazdığınız şiirlerde teknik,ûslup olmayabilir yazdıklarınızı sevmeyebilir, basit görmüş olabilirsiniz de.. Ancak ne var ki "Bir nehrin aynı sularında ikinci defa yıkanılmaz" özdeyişi gereğince bir başka zaman o güzelim duygu yoğunluğunu asla yaşayamayabilirsiniz.Bırakınız bir süre dağınık kalsın. Yazdığınız dizeleri bir kenarda bekletin.Onları yırtıp yakıp yok etmeyin, gü- nün birinde ilham periniz "Bir gece ansızın gelebilirim" şarkısını sıkca dinlediğiniz günlerden bir gün, gece ya da gündüz farketmez, gelebilir.Ve elinize kâğıt kalem alıp; "Şimdi dünyada bir yerde biri ağlarsa/dünyada nedensiz ağlarsa/bana ağlar"la başlayan; (.....) "Şimdi dünyada bir yerde biri ölürse/dünyada nedensiz ölürse/bana bakar"la biten şiir gibi şiirler yazabilirsiniz belki...

Şiir gibi yaşayın,şiirlerle yaşayın,şiirlerde yaşayın...!

Mehmet Sadık MEDİN 24 KASIM 2006 FATİH/İSTANBUL